

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2017-06-14
Besvaras senast
2017-06-21 kl. 10.00

Till finansminister Magdalena Andersson (S)

2016/17:1592 Kemikalieskatten

De flesta svenska politiker säger sig vara för cirkulär ekonomi och en väl fungerande andrahandsmarknad för olika produkter. Men det är uppenbart att det skiljer mellan den nuvarande regeringens retorik och dess praktiska politik. Regeringen kritiserades hårt när den ville förändra momsreglerna för den del av andrahandsmarknaden som drivs av frivilligorganisationer och andra som tar socialt ansvar. Nu gör regeringen liknande misstag vad gäller andrahandsmarknaden för elektronik.

Enligt en debattartikel undertecknad av ett flertal forskare och företrädare för industrier fokuserade på återvinning kommer den nya kemikalieskatt som införs den 1 juli också att omfatta begagnade produkter. Priset på produkter på andrahandsmarknaden höjs, och det lönar sig mindre att köpa begagnat i en redan prispressad bransch. Konsumtionen kommer inte att minska, bara flytta bort från andrahandsmarknaden. Skattens utformning riskerar alltså att motverka återanvändningen av it och elektronik och slå mot den bransch som arbetar med att förlänga livslängden på elektronikprodukter.

Forskarna menar att effekten av skatten resulterar i att ännu större volymer it- och elektronikprodukter skrotas helt i onödan. Det betyder att skatten får negativa miljökonsekvenser i praktiken.

De beskriver det såhär:

”Skatten blir i många fall orimligt hög i proportion till värdet på begagnade it- och elektronikprodukter och i ett slag försvinner de ekonomiska incitamenten för återanvändning och försäljning i andra hand. Flera produktgrupper, som till exempel skärmar, får en dubbelt så hög prislapp med den nya skatten. Få kommer att vara beredda att betala för det och därmed kommer fullt fungerande produkter att kasseras i stället.

En mycket besvärlig aspekt med skatten är att en och samma produkt i praktiken kommer att beläggas med kemikalieskatt flera gånger under sin livscykel, det vill säga varje gång den säljs i Sverige. För att undvika dubbel- och trippelbeskattning skulle man behöva införa ett centralt register för alla elektronikprodukter, vitvaror, datorer, routrar, mobiler med mera där det på serie-nummernivå framgår om varan har beskattats. Det är förmodligen inte realistiskt att genomföra.”

Regeringen säger sig också värna om och stå upp för avfallshierarkin. I första hand ska avfall inte uppkomma, i andra hand ska produkter återanvändas och därefter kan de återvinnas. Hierarkin anger också prioritetsordningen för politik och lagstiftning som EU:s medlemsstater har avseende förbyggande och behandling av avfall. Det är möjligt att kemikalieskattens utformning strider mot dessa principer.

Med anledning av ovanstående vill jag fråga statsrådet Per Bolund:

Avser statsrådet att inom sitt ansvarsområde verka inom regeringen för att förslaget till kemikalieskatt ska få en utformning som är i enlighet med avfallshierarkins principer och inte motverkar återanvändningen av it och elektronik?

.....

Sofia Arkelsten (M)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welander